Erref. kodea: LAF-323-166

Izenburua: Egile ezezagunaren historia

lana: *Andere Etcheberrien bizia*

Liburu 1a

Andere Etcheberrien bizia.

Capitulu aitzincaria

Mende hunen hastapenean Escual'herriac senti zituen erlijionezco beharren gaineco begui-ukhaldia. — Debocinozco obra mende huntan hasle izan direnez. — Hitz zumbait Hazparneco aldara-lekhuco erreguela Yeneralen gainean.

Iduritu zaicu gure iracurlec ya beranterxia diten istorio ondicdagarriari lothu baino lehen, on litakela heien beguietan hedatzea laburzki, aiphatu demboran Escual-herri acescas zituen erlijionezco abantailac, eta cer eguendura debotez bidez izatu ziren betheac.

Chenxatu dugu halaber hobe dela deusic ez gambiatze urhaxez-urhax seguitu dugun aitzinecoaren condaira laino etalguia coari, eta zoinac, bera condatzen dituen gauzen demboraco, bere beguiez apreziatu ahal baititu, ezagut-araztera dacharkigun obren abantzu eta abantaila: ezta behar ahantzi hekien ekidamendutic urthe zumbaiten buruan hunela escribatzen.

hemen dakharragu hitzez-hitz.

« Escualherria [illegible]

Ziren berecheola 1738...

« Nahiz hirur ekidamendu horiec badutén elkharrekin aria hanitz, dela hetan aguertzen den izpirituaz, dela hetan bilhatzen den chedeaz, dela cerbitzatu nahi den herriaz, dela orano, batac darozkalacotz bertzeari ematera bide eta aitzinamendu; bizkitartean ezta gure chedea mintzatzea ez Misioneez, ez Seminarioaz. aski zaicu Nescachen Bilduma eta hunen cimendu-harria eta lehen Buruzaguia izatu denaren Bicia.

« Etche hunen izpirituac badu Ursulinenetic eta Bisitacioneco Serorenetic. Hartu da gazteriaren altchatzeco kharra batzuetaric, eta Etchearen barneco gobernuzaco (?) uhurtziaren erreguelac bertzetaric. Bilduma huni hattemailea da Misionest bat bethi, arimen salbatzeco ~~ha~~ lanari bere eman izan zoena: hunen lagun anderea, lehen buruzaguia, izatu da altchatua Bisitacionean, eta nahi izan du hartu hango arropa. hautaric bacotchac badakhar bere izpiritua eta gustua, eta elkhar-aditze dohazu batez, balia-arazi da batac eta bertzeac duken onia. Badire escola pagatzen dutenac, badire escola urriric dutenac; emaiten diren erretretac: misione egozco bat bezala dire, San Frances Salescoaren maximei zaio yarkitzen, haren praticac dire seguitzen, hura-bera modeltzat hartzen. Choilki herriarentzat abantailos diren articulu zembait zaizco iratchiki:

« 1º hartzeco urriric eta dotez beharturu gabe nescatcha ongabeac, etcheari dohazcokenac, eta eguiazki derthuac; 2º Ematea

eragartza den [illegible] mintzayaco [illegible] harenganic urruntzeco; ezin ikhasia dute hurren, mintzo ezagutu batekin ore kidantzaric ez direlacotz. herri hunec ez duke beraz bere baithharic baicic populuen argutzeco eta gazteriaren moldatzeco moyenic. Guti dire etchadiac bere haurrac bertzetarat egortzeco guei direnac; nescatilac eta gazte nekhezaleac osoki lagozke socorri gabe baldin predicari eta herrico escola nausiac ez balute carga heien bere mintzayan irakhasteaz. Premia cen beraz han bazte-ematea misionestezco gorphutz bati zoinec alde orotarat hedatuco baitzuten Jaincoaren hitzaren hazi pekanta: Seminario bati, zoinac, aphez eguin nahi direnen lehen urtheac baitzituzten molda-tuco, eta azkenic nescatchazco bilduma bati, zoinac, Ursulinen, andredena Mariaren Serorén eta bertze ascoren iduricoz, irakhas eta molda baitzetzaketen presuna gazteac.

« Estonigarri da obra batzu hain beharrac, izatu ditezken hain guti bilhatuac: ezta bada segur falta ez debocione, ez karzuta-sun, ez izpiritu, ez sentimendu Escualdunen artean. Urthe guti dua-la Parisen hil izan den Madame Belesond, orduan Bayonaco aphezpicu lenari izatu zaio emana obra preciatu heiki bide ematea. Haren zelo suhar eta guerizapen puchantari esker gare gozatzen hirur ekidio preziagarri heien fruituez. Jaincoac eraiki zuen aphez escaldun bat (Mr. Daguerre) zoinac aurtiki baitzi-tuen heien cimenduac, itahet-arazi izan zezaketen osamendu guia-rai; horla, haren arthez, diraguizon tropa handi bat eman zitzaizcon misioneei eta Seminarioari, eta Andere gazte asco, presuna gazte

erretreta emaztekiei, erran nahi da, Etcherat hartzea zortzi edo
hamar egun edo guthiagoz, erretretaco pratica saindu etan iraga-
teco, zoinen demboran Buruzaguiac edo zembait bertze aizpec ikhusi-
co baitituzte eta gogoeta onez bereziki lagunduco, non ez
luken elizaguizon zumbaitec bere-gain hartzen horren eguitea;
eta ordean, Etchean yorratzen dire hitzketa izpirituzalen bidez
ministroac eguin ereintza sainduac: hau bera da eguiten baguintz
abantailoski Pauen, Andere Miramiorenen nescatchen Etchean,
eta bertze asco tokitan. 3°. Ezartzea hauren penxionea ahalic
apphalena, eta are haizu uztea ahaider egortzea bere haurrei
ogui, yaki, baratzecari fruitutan, nahi duten hazcurria; eguia-
badaere hori da yan-toki berech batean erreguelaren berdinta-
sunari ukho eguitea; ordea horrec ezinguehiago loleyitzen ditu
burhasoac edo ahaideac (Larresorraco Seminarioac ere emaiten ditu
fabore berac); 4°. ukhaitea oro ez choilki comunean, bainan
oraino bizitzea, et lanean haritzea gambara berean, bethi buruzaguien
en eta Etcheco guzien beguien azpian: Comentu guehienetan lehe-
nago eguiten ohi cena, eta guciz abantailos dena bizi erreguela-
tuarentzat, bainan halaber guciz yenagarri. 5°. Ez yoaitea
behinere Parlariora lekhuco edo entzuleric gabe, bertze asco
Etchetan bezala, bainan are ez yoaitea nihoiz guizonentzat,
non ez diren ahaideac, bederere bigarren graduan, eta atchiki araz-
tea erreguela hori bera Penxionarrei; 6°. Eracutsten da izaritan
Birjina Sainduaren Oficioa, ~~...~~ bainan ezta cantatzen behinere
[illegible]

FSC
MIXTO
FSC® C001636